

מסורת הש"ס

(א) ת"כ אחרי פ"ה א"ה, (ב) לעיל דף י' ממנוח כתב, (ג) (יומא סג.) ת"כ שם פרש"י ה"ח, (ד) ממנוח מנח; (ה) פסחים סא. לעיל צא.

(ו) ד"ה ור"א.

שינויי נוסחאות

[א] עולה מחוסרת (כתח"י). וכן להלן בכל המקומות: [ב] גיר' קרנן להקן ואשם מצורע שיש בהן פסול. ע"י רש"י. וע"י טה"ק מנ"כ פ"ז: [ג] ל"ל בזמנו (ש"ס): [ד] ג"י כתיב"י שאני מוציא. ונדו"ו רפ"ב יבול לא אוציא ולפניו חוקן עפ"י סה"י. ולהלן חות סה: [ח] לשמו הא מני ר"א הוא כו' ל"ל והשאר ממק (ש"ס). ובג"י רש"י. וק"ס ללין שזהם שט"מ קאי על ג"י ד"ו דליתא סס לעולם לשמו. אבל הגירסא דפ"י שנו איש כלל הגוסס: [ו] ל"ל בר ליארי. וכן להלן ובש"י (ש"ס): [ז] ואשם נזיר ואשם מצורע ונסוב וכו' ולא ידענא מאי תלמודא אמר רבינא מאי טעמא לא ידעת שור וכו'. לל"ל (ש"ס) ובג"י"ו בבבא"ה: [ח] מקום ומאי קושיא דלמא ה"י כדאמרנא אמר ר"י בר יצחק משום וכו' (כתח"י) (ש"ס). ק"ל מקום ואילו חטאת וכו' דא אבאי תרמייה דלמא ה"י ודכארות בקמייהא אמר ר"י בר' (ש"ס). וע"י רש"י דמשמע גסרים הכל כן השלש וטוילא דלעיל ובמאי עסקינן וכו'. וכו"ה כנ"ל: [ט] לוי דתני לוי (ש"ס): [י] מיתב מעיקרא מתקן (ש"ס): [יא] עולה המחוסרת לל"ל (ב"ש): [יב] מחייב ואפילו אשם לא בעי רביינא דהא וכו' לל"ל (ש"ס): [יג] ל"ל ובמתיב (ש"ס): [יד] ל"ל ושבתיב (ש"ס). [והג"י ושלמו שגא רש"י לשלול חלפת כתיב"י]: [טו] אלא הכי קא משני (ב"ש): [טז] ונאשמו (ש"ס): [כח"י] [ומיתב באשמות מתקן]: [יז] ל"ל דאנ"ג (ב"ש): [יח] ל"ל בעיקרה (ש"ס): [י"ט] שמו עדיון קאי (בה"ז מקורבן האה"ז): [כ] כתיב טקף וקשיא לי אכתי למאי איצטריך לרבייז משור וכשב תדיוז נמי עיקרה מעליא דא רבינן בפי' השוחט (דף קט ע"א) מלא יביאנא לעשרת פסה חטאת שלא לשמו: [ב] דבור זה מקומו להלן אחר ד"ה יבול (ב"ש): [בא] הגירסא כתיב"י ללפניו, וכן גירסת שמי"י (ש"ס) ד"י וילגא נפל ט"ס כתיב"י לא גרס (ש"ס) וכי"צ גו. והל"ק וכו' כתבו דל"ל יבול שאני מרבה לא גרס הכא. יע"ש בדבריהם. ח"ל ספר די דוד. לפי דבריה רש"י מנומנמנס כר"י א"י להל"ק קתא. הנה תבי' אחר שמיעת רובע ורבע וכל וכו' דמני לעיל בתמתיקין. אחר או אוליאת את אלו ולא אוליאת פרת חטאת ושעיר המשתה. ח"ל לה' וכו'. או אוליאת אלו שאנין מיתקין לה' ולא אוליאת עולה ומחוסר זמן גבוהא. וחטאת בין גבוה בין כנעליו כו'. ח"ל לפני משכן ה' וכו'. או יבול שאני עולה מחוסר זמן כנעלים ואשם נזיר ואשם מצורע כו'. והך כתייבתא היינו ח"ש הראשון שגזירה. והנה בכל הספרים הישנים היה נדפס בגמרא יבול לא אוציא עולה עולה מחוסר זמן גבוהא. כמו שהוא בתו"כ. ומה שדפס יבול שאני מרבה, הוא עפ"י גהות הדב כה"ל. ולפי זה דברי רש"י הם תמוהים. ואר"ך לומר שהיה הגירסא לפני רש"י יבול שאני מוציא, וכשב רש"י טענות הוא דהכי רישא דכתייבתא דלעיל הוא אוליאת את אלו ולא אוליאת אר"כ או קי"ד ומרבה אלו אר"ך קמי תבר הכי יבול שאני עולה אר"כ וכו'. ומכאן דברישא נמי הוא עולה דלפי האמת הם מו"ליאים. וכשב עור רש"י דנלמא היה ראוי לגרוס כתיב"י אש"י ששענין

הכל אחר או גרסינן לא אוליאת או יבול שאני מרבה. אלא שהגרסנין שנו כך לפי שסביר דסיפא דכתייבתא דלעיל הוא, והך כתייבתא דלעיל מרבה, וא"כ יצדק כאן הלשון יבול שאני מרבה, לכן שנו גירסת המו"ק. כן נראה דעת כה"ל. אמנם הדברים תמוהים, דפשיטא דלי אשכר לגרוס יבול שאני מו"ליא, ובאמת א"י מרבה אומם, דהא מיעט אומם כאלמ. לכן נ"י דוחאי נוסחא היטה נכונה יבול לא אוציא, ואר"ך להוית דבריה רש"י יבול שאני מרבה לא גרסינן דרישא [דההיא] דלעיל היא, וא"כ יצדק יותר בטעם יבול לא אוציא. אמנם הגרסנין דסביר דכתייבתא דלעיל היא הגיהו יבול שאני מרבה. דכיון דסיפא דלעיל הוא, יצדק הלשון יבול שאני מרבה. וכן כתב כתי"י. ופיתר הכו דף ל"ז ע"ג כתב בענין אחר, ומה שכתבתי נראה יותר נכון.

עכ"ל ס' די דוד: [בב] דההיא דלעיל (כתח"י וש"ס): [בג] מתקן ועד קס"ד לתא כתייב"י: [בד] ל"ל וגרסי' (ש"ס): [בה] ג"י ש"מ וי"ש מוציא. וע"י חות ד' [בז] בתלמוד אחרונה (כ"י): [בז] היא יבול דה"ל (כ"ס וכתב ב"ר): [בח] ל"ל משור (כתח"י וד"י):

[בט] ללן קס"ד ומת"ד ואילו (שמי"י וצ"י): [ל] בבעלים הם ושייחיה לל"ל (ב"ש): [לא] קאמר לה (ב"ש): [לב] ל"ל דלא ילפי' (ש"ס): [לג] דשמעינן (כ"י): [לד] חייב בששחטן שלא (כ"י): [לה] ל"ל דאי דרי' (ש"ס): [לו] ל"ל בדבוחתה (ב"ש):

פרת חטאת פרק ארבעה עשר זבחים

פסח צשאר ימוס השנה אינו כשר לשמו. דתנן ס שחטו קודם חלות פסול שנאמר בין הערבים: **שלמים הוא**. ואין זה אלא לשמו: **לימא מסייע ליה**. לרב חלקיה: **יכול שאני מו"ליא**. מאל פתח שלא יתחייב בחוק על עולת א מחוסר זמן כנעלים כגון של יולדת ומצורע הואיל ואינה ראויה לצא לפנים למזותה:

ואשם נזיר ואשם מצורע. שיש בה פסול ולקמיה מפרש ואילו מאי פסולה: **שור מ"מ כו'**. דמנ"י למימר **אשר ישחט במתנה או אשר ישחט מחוק למתנה** ואל פתח וגו' **ואלא ידענא דשור או כבז או עז הוא: ואילו חטאת ש"יירה**. ולא רבייה לחיובא: **אי נימא בזמנו**. ולשמו: **מאי איריא אשם**. דרבייה חטאת נמי מחייב ב דלא בעי רביינא ואפילו אשם דהא חזי כפנים: **אלא שלא בזמנו**. רבייה לחיובא כחשם: **אי נאשא אשם אחי**. והא אינו כשר לעקר במתני' ג [ק"י]: תנא פטור ואי משום דראוי לשלא לשמו כפני' הא מחוסר עקי' וכולהו מודו זו אלא לאו שלא לשמו רבי לחיובא בחוק כרב חלקיה אלמא דבר שאינו כשר לשמו כפנים כשר לשלא לשמו ומחייב עליה שלא לשמו בחוק: **ה"ג לעולם בזמנו ושלא לשמו**. אר"י **ה"ג לעולם בזמנו**. ותו לא. וממילא אשלא לשמו דאוקינמא קאי. ושכתבו ד כספרים ולשמו ה מפרש טועה כתבו ולפוס ריהטא משום דפרכינן לעיל **אי נימא בזמנו מאי איריא כו'** וקא בעי לגשווי לעולם בזמנו ולשמו ודקא קשיא לך אי הכי חטאת נמי אין ה"ג ותנא אשם הוא והוא הדין לחטאת ולא מילתא היא דאר"כ ר"א מאי בעי הכא מכדי ר"א לענין שלא לשמו אקשיה כפ"ק ו (לעיל י): כפסול אשם שלא לשמו כחטאת אבל לענין לשמו מאי עיקר ומאי טפל איכא תרוייהו כתיבי להכשיר כפנים וחיוז בחוק. ותו ל"ל

לרביי להאי משור וכבז ועז הרי כשר ליקרב וכמזותו כפנים הוא שחטו בחוק. אלא ז קא משני לעולם כפנים ולשמו ואינטריך לרבייה משום דשלא לשמו פסול הוא: **ור"א היא**. דמקיש אשם לחטאת דמיפסיל בשלא לשמו כפנים כחטמות ח דלפיה מחייב עלה בחוק אר"ג י דעקר מנייה שם אשם אחתי ואי הוה מעייל ליה לפנים הוה כשר למישחמיה סתמא וכשר לשם אשם ועולה יא לשם חובה דמשום דיצוריה לא מיעקר שמה מנייה וכל כמה דלא שחמיה ליה בעיקרה יב קאי סתמא לשמו הלכך כי שחט ליה ראוי לפנים לשמו היה. וה"ה דלחטאת שלא לשמו נמי חייב אלא תנא טפל ואשמעינן אר"ג דכה"ג פסול כפנים מחייב עליה בחוק וה"ה לעיקר דמ"ש סוף סוף תרוייהו פסילי שלא לשמן ובת"כ יג [אחרי פ"ט] קמי בה כדדיא שלא לשמו וע"כ מוקי לה כר"א דאילו לרבנן לא אינטריך ליה לרביי דהא כי האי גוונא מתקבלת כפנים היא יד: **פ"ט**. קיימתא לרב חלקיה ומיוצבתא דרב הונא: **גנופה** טו. כגון חוק שמונה ללידתה: **יכול שאני מרבה** טז. גרס הכא דרישא טז דלעיל היא. ובתורת כהנים טז [שם פרש"י] הדי מניא לה אוליאת את אלו שאנין מיוחדין לשם ולא אוליאת עולה מחוסרת זמן גבוהא וחטאת בין גבוהא כו' והגרסנין טז שינו את הלשון וגרסינן טז הכא יכול שאני מרבה טז את כו' לפי שהציאות בלימודא טז אחריתא וסביר דסיפא דההיא דלעיל היא טז: **יכול שאני מרבה**. משום טז מ"מ אף עולה מחוסר זמן וכו': **וחטאת בין גנופה בין כנעלים**. כגון של נזיר ומצורע שלא מלאו ימיהם טז: **יבול אשם נזיר ומצורע מחוסר זמן כנעלים** טז שיידיה ולא רבייה לפטורא שמע מניה ס"ל דחייב: **ובמאי אי נימא כנשמו אשם נמי ניפטריה**. דהא לא חזי: **אלא שלא לשמו**. הלכך חטאת פטור דלא חזי לפנים ואשם חייב דחזי לפנים ואף על גב דאין ראוי לשמו והיינו כרב חלקיה ודלא כרב הונא: **ה"ג הא מני ר"א היא כו'** ולא גרסינן לעולם כנשמו: **הא מני ר"א היא**. כלומר דאי בשלא לשמו היא כדקאמרת הלכך חטאת פטור דלא חזי כפנים לא כנשמו ולא בשלא לשמו דמחוסר זמן הוא ואשם נמי פטור דלא חזי לפנים לשמו כמחוסר זמן ולא לשלא לשמו דר"א קאמר יז דפסיל כחשם שלא לשמו והאי דשייחיה לאשם לאו דק"ל דחייב אלא כיון דחד טעמא הוא משום דתרוייהו פסולין שלא לשמו כפנים הוא תנא עיקר חטאת דפטור וכ"ש טפל אשם והאי כ"ש מגמוס ודוחקיה דרב הונא דלאוקמיה כר"א משום סיפא דעל כרחיך כרבי אליעזר מיתוקמא דכפרישנא לעיל י ועוד משום דלרבנן לא יב ילפינן אשם מחטאת ליכא למימר תנא האי והוא הדין להאי ואף על גב דלרבנן נמי קאמר דפטור דאין לך דבר שאינו כשר לשמו. וכשר שלא לשמו לא מני לאוקומא כרבנן דאר"כ נשמעינן אשם דפטור דנשמעינן יג בה מרתי וכ"ש חטאת: **פ"ט דכי אסא רב דימי כו'** **ואילו חטאת שיירא ובמאי כו'**. כדאוציבתא יח כקמייתא: **ומאי קושיא**. לסיועה לרב חלקיה דלמא ה"ג כדאמרין דבזמנו קאי כדאוקמא כקמייתא לעיל ור"א היא: **אמר ר"נ בר יצחק**. לא מני לאוקומי להא בזמנו משום דרב דימי קשיא ליה דתני (ליה) דר ליואי אדחני לוי שחטן מחוסר זמן כנעלים פסולין ובחוק נמי נפטר: **ומשני ליה רב דימי**. הא דתני חייב יח שלא לשמו והא דתני פסולין ודכוותיה בחוק פטור כשחטן לשמו ומדקשיא ליה דתני לוי אכזר ליואי ש"מ שמיע ליה לרב דימי דמתני' דבר ליואי נמי כמחוסר זמן וקאמר חייב ואר"ג דאינו ראוי לשמו כפנים ראוי לשלא לשמו וסייעתא לרב חלקיה: **רב אשי רמי מסני'**. דקתני לשמו פטור אצרייתא קמייתא דתינא לעיל חייב: **ומשני מסני' לשמו וצרייתא שלא לשמו**. כרב חלקיה: **נימא סהוי סינפסיה דרב הונא**. מדכי יח אתא רב דימי כדאמרן דליכא לאוקומא כבזמנו מדקשיא ליה תני לוי אדחני דר ליואי: **הכא במאי עסקינן**. דמחוסר זמן חייב בשלא לשמו: **כגון שהפריש שני אשמוס לאחריו**. שחם יאכזר האחד יתכפר כשני ושחט אחד מהם בחוק קודם זמנו לשם עולה דהאי כיון דסופו לרעייה קאי דאשם שפירו כעליו רועה דמזיו לקיץ המזבח שהיא עולה חזי לדוכמיה יח כפנים אי שחט לגופיה לעולה:

קטו.

פסח בשאר ימות השנה שלמים הוא. פי' כקונטרס ואין זה אלא לשמו משמע שרואה לומר דכיון דשלמים הוא כששחטנו לשם שלמים היינו לשמו וא"מ והלא כששחטנו לשם עולה או לשם זבח אחר היו נמי שלמים כדאמר' כפ"ק (לעיל ח): לכל דשחט ליה שלמים ליהוי וי"ל דמ"מ כיון דשלמים הוא הרי הוא כשר לשמו ושלא לשמו כגון לשם שלמים ולשם זבח אחר:

מחוסר זמן בבע"ים. אעולה קוקא קאי ולא אלאין: **או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין**. הך כרייתא איתא כפ' התכלת (מנחות מח): והכא והתם קתני פסולין ועוד תניא התם כחדך כרייתא פסולין ומעובר נורתן וילאו לזית השריפה ותימה דנחמורה כפ' אלו קדשים (דף יט:) תניא אשם בן שנה והציאו שש שמים בן שנה והציאו בן שנה כשרים ולא עלו א לשם כנעלים לשם חובה ר"ש אומר כל עמלן אינן קדושים וי"ל דכאן לשמו כאן שלא לשמו כדמשני הכא ומיזיו קשה דאר"כ קשיא לרב הונא הא איכא האי דפסול לשמו וכשר שלא לשמו ועוד דאי בשלא לשמו מיייר כחמורה ל"ל למיתמי ולא עלו לשם חובה הא אפילו כמזותו א נמי דכיון דשלא לשמו הוא אין עולה לשם חובה:

עולת מחוסר זמן בבעלים אשם ב נזיר ואשם מצורע (מנין וגוסיב להו תלמודא לחיובא ולא ידענא מאי היא) מאי תלמודא אמר רבינא שור מכל מקום כשב מכל מקום עז מכל מקום ג הא מאי רומיא כדאמרת אמר ר"ג ה משום [דרמי] דתנא דבי ר' ליואי ה ארתני לוי ה האשם נזיר ואשם מצורע ששחטן שלא לשמן כשיריון ולא עלו לבעלים לשום חובה שחטן מחוסר זמן בבעלים או שהיו בני שתי שנים ושחטן פסולין ומשני רב דימי לא קשיא כאן לשמו כאן שלא לשמו רבי אשי רמי מתני' אברייא ומשני כאן לשמו וכאן שלא לשמו לימא תיהוי תיובתיה דרב הונא אמר לך רב הונא הכא במאי עסקינן כגון שהפריש שתי אשמות לאחריות דחד מינייהו מעיקרא ו עולה היא

לרביי להאי משור וכבז ועז הרי כשר ליקרב וכמזותו כפנים הוא שחטו בחוק. אלא ז קא משני לעולם כפנים ולשמו ואינטריך לרבייה משום דשלא לשמו פסול הוא: **ור"א היא**. דמקיש אשם לחטאת דמיפסיל בשלא לשמו כפנים כחטמות ח דלפיה מחייב עלה בחוק אר"ג י דעקר מנייה שם אשם אחתי ואי הוה מעייל ליה לפנים הוה כשר למישחמיה סתמא וכשר לשם אשם ועולה יא לשם חובה דמשום דיצוריה לא מיעקר שמה מנייה וכל כמה דלא שחמיה ליה בעיקרה יב קאי סתמא לשמו הלכך כי שחט ליה ראוי לפנים לשמו היה. וה"ה דלחטאת שלא לשמו נמי חייב אלא תנא טפל ואשמעינן אר"ג דכה"ג פסול כפנים מחייב עליה בחוק וה"ה לעיקר דמ"ש סוף סוף תרוייהו פסילי שלא לשמן ובת"כ יג [אחרי פ"ט] קמי בה כדדיא שלא לשמו וע"כ מוקי לה כר"א דאילו לרבנן לא אינטריך ליה לרביי דהא כי האי גוונא מתקבלת כפנים היא יד: **פ"ט**. קיימתא לרב חלקיה ומיוצבתא דרב הונא: **גנופה** טו. כגון חוק שמונה ללידתה: **יכול שאני מרבה** טז. גרס הכא דרישא טז דלעיל היא. ובתורת כהנים טז [שם פרש"י] הדי מניא לה אוליאת את אלו שאנין מיוחדין לשם ולא אוליאת עולה מחוסרת זמן גבוהא וחטאת בין גבוהא כו' והגרסנין טז שינו את הלשון וגרסינן טז הכא יכול שאני מרבה טז את כו' לפי שהציאות בלימודא טז אחריתא וסביר דסיפא דההיא דלעיל היא טז: **יכול שאני מרבה**. משום טז מ"מ אף עולה מחוסר זמן וכו': **וחטאת בין גנופה בין כנעלים**. כגון של נזיר ומצורע שלא מלאו ימיהם טז: **יבול אשם נזיר ומצורע מחוסר זמן כנעלים** טז שיידיה ולא רבייה לפטורא שמע מניה ס"ל דחייב: **ובמאי אי נימא כנשמו אשם נמי ניפטריה**. דהא לא חזי: **אלא שלא לשמו**. הלכך חטאת פטור דלא חזי לפנים ואשם חייב דחזי לפנים ואף על גב דאין ראוי לשמו והיינו כרב חלקיה ודלא כרב הונא: **ה"ג הא מני ר"א היא כו'** ולא גרסינן לעולם כנשמו: **הא מני ר"א היא**. כלומר דאי בשלא לשמו היא כדקאמרת הלכך חטאת פטור דלא חזי כפנים לא כנשמו ולא בשלא לשמו דמחוסר זמן הוא ואשם נמי פטור דלא חזי לפנים לשמו כמחוסר זמן ולא לשלא לשמו דר"א קאמר יז דפסיל כחשם שלא לשמו והאי דשייחיה לאשם לאו דק"ל דחייב אלא כיון דחד טעמא הוא משום דתרוייהו פסולין שלא לשמו כפנים הוא תנא עיקר חטאת דפטור וכ"ש טפל אשם והאי כ"ש מגמוס ודוחקיה דרב הונא דלאוקמיה כר"א משום סיפא דעל כרחיך כרבי אליעזר מיתוקמא דכפרישנא לעיל י ועוד משום דלרבנן לא יב ילפינן אשם מחטאת ליכא למימר תנא האי והוא הדין להאי ואף על גב דלרבנן נמי קאמר דפטור דאין לך דבר שאינו כשר לשמו. וכשר שלא לשמו לא מני לאוקומא כרבנן דאר"כ נשמעינן אשם דפטור דנשמעינן יג בה מרתי וכ"ש חטאת: **פ"ט דכי אסא רב דימי כו'** **ואילו חטאת שיירא ובמאי כו'**. כדאוציבתא יח כקמייתא: **ומאי קושיא**. לסיועה לרב חלקיה דלמא ה"ג כדאמרין דבזמנו קאי כדאוקמא כקמייתא לעיל ור"א היא: **אמר ר"נ בר יצחק**. לא מני לאוקומי להא בזמנו משום דרב דימי קשיא ליה דתני (ליה) דר ליואי אדחני לוי שחטן מחוסר זמן כנעלים פסולין ובחוק נמי נפטר: **ומשני ליה רב דימי**. הא דתני חייב יח שלא לשמו והא דתני פסולין ודכוותיה בחוק פטור כשחטן לשמו ומדקשיא ליה דתני לוי אכזר ליואי ש"מ שמיע ליה לרב דימי דמתני' דבר ליואי נמי כמחוסר זמן וקאמר חייב ואר"ג דאינו ראוי לשמו כפנים ראוי לשלא לשמו וסייעתא לרב חלקיה: **רב אשי רמי מסני'**. דקתני לשמו פטור אצרייתא קמייתא דתינא לעיל חייב: **ומשני מסני' לשמו וצרייתא שלא לשמו**. כרב חלקיה: **נימא סהוי סינפסיה דרב הונא**. מדכי יח אתא רב דימי כדאמרן דליכא לאוקומא כבזמנו מדקשיא ליה תני לוי אדחני דר ליואי: **הכא במאי עסקינן**. דמחוסר זמן חייב בשלא לשמו: **כגון שהפריש שני אשמוס לאחריו**. שחם יאכזר האחד יתכפר כשני ושחט אחד מהם בחוק קודם זמנו לשם עולה דהאי כיון דסופו לרעייה קאי דאשם שפירו כעליו רועה דמזיו לקיץ המזבח שהיא עולה חזי לדוכמיה יח כפנים אי שחט לגופיה לעולה:

כדכר

הכל אחר או גרסינן לא אוליאת או יבול שאני מרבה. אלא שהגרסנין שנו כך לפי שסביר דסיפא דכתייבתא דלעיל הוא, והך כתייבתא דלעיל מרבה, וא"כ יצדק כאן הלשון יבול שאני מרבה, לכן שנו גרסת המו"ק. כן נראה דעת כה"ל. אמנם הדברים תמוהים, דפשיטא דלי אשכר לגרוס יבול שאני מו"ליא, ובאמת א"י מרבה אומם, דהא מיעט אומם כאלמ. לכן נ"י דוחאי נוסחא היטה נכונה יבול לא אוציא, ואר"ך להוית דבריה רש"י יבול שאני מרבה לא גרסינן דרישא [דההיא] דלעיל היא, וא"כ יצדק יותר בטעם יבול לא אוציא. אמנם הגרסנין דסביר דכתייבתא דלעיל היא הגיהו יבול שאני מרבה. דכיון דסיפא דלעיל הוא, יצדק הלשון יבול שאני מרבה. וכן כתב כתי"י. ופיתר הכו דף ל"ז ע"ג כתב בענין אחר, ומה שכתבתי נראה יותר נכון.

עכ"ל ס' די דוד: [בב] דההיא דלעיל (כתח"י וש"ס): [בג] מתקן ועד קס"ד לתא כתייב"י: [בד] ל"ל וגרסי' (ש"ס): [בה] ג"י ש"מ וי"ש מוציא. וע"י חות ד' [בז] בתלמוד אחרונה (כ"י): [בז] היא יבול דה"ל (כ"ס וכתב ב"ר): [בח] ל"ל משור (כתח"י וד"י):

[בט] ללן קס"ד ומת"ד ואילו (שמי"י וצ"י): [ל] בבעלים הם ושייחיה לל"ל (ב"ש): [לא] קאמר לה (ב"ש): [לב] ל"ל דלא ילפי' (ש"ס): [לג] דשמעינן (כ"י): [לד] חייב בששחטן שלא (כ"י): [לה] ל"ל דאי דרי' (ש"ס): [לו] ל"ל בדבוחתה (ב"ש):

[לז] עול בבעלים לשם לל"ל (וגרסינן): [לח] ל"ל כמצורע (בבב"ש):

עין משפט ונר מצוה

כא א מ"י פט"ו מהל' פסח"מ הלכה יא:
כב ב מ"י שם הל' כ:

— ❖ —

תורה אור השלם

- איש איש מבית ישראל אשר ישחט שור או כשב או עז במזבחה או אשר ישחט מחוק למזבחה:
- ואל פתח אהל מועד לא יביאיו ולהקריב קרבן ליהודה לפני משכן יזוזה דם יחשב לאיש ההוא דם שפך וגברת האיש ההוא מקרב עמה:

ירקא יו, ד

— ❖ —

הגהות הב"ח

- (א) גבי א"ר נתמן ב"י משום: (ב) רש"י ד"ה ה"ג לעולם וכו' ולשמו מספר טעות כמנו: (ג) ד"ה ור"א היא וכו' ועולה למבעלים לשם חובה: (ד) ד"ה מ"ש וכו' כקמייתא סה"י ואח"כ מ"ה הא אמאי כו' ומאי קושיא וכו' כדאוקמא בקושיותא לעיל:

— ❖ —

מוסף רש"י

שחטן מחוסר זמן בבעלים. קודם שיכלו כשעת ימי פסיעתן, דלכן אשם אלא כמיר טמא (מנחות מח):